

Sygn. akt XIV C 257/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2015r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P.

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Przemysław Okowicki

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Perlicjan

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2015 r. wP.

sprawy z powództwa Agencji (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L.

przeciwko J. D. (1)

o udzielenie informacji

I. zobowiązać pozwanego do udzielenia powodowi następujących informacji:

a. czy pozwany w roku 2012 korzystał z materiału ze zbioru jako materiału siewnego odmian roślin wskazanych w dokumencie „Wykaz odmian roślin chronionych wyłącznym prawem na poziomie krajowym i wysokości opłaty dla hodowcy za wykorzystanie 1 kg materiału ze zbioru tych odmian dosiewu w 2012 r. stanowiącym załącznik do pozwu, a jeśli tak, to w jakich ilościach w odniesieniu do konkretnej odmiany, czy też z materiału takiego nie korzystał;

b. czy pozwany w roku 2013 korzystał z materiału ze zbioru jako materiału siewnego odmian roślin wskazanych w dokumencie „Wykaz odmian roślin chronionych wyłącznym prawem na poziomie krajowym i wysokości opłaty dla hodowcy za wykorzystanie 1 kg materiału ze zbioru tych odmian dosiewu w 2013 r. stanowiącym załącznik do pozwu, a jeśli tak, to w jakich ilościach w odniesieniu do konkretnej odmiany, czy też z materiału takiego nie korzystał.

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.457 (jeden tysiąc czterysta pięćdziesiąt siedem) **zł** tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 840,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz kwotę 17,00 zł tytułem zwrotu opłaty od pełnomocnictwa.

SSO P. Okowicki

XIV C 257/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 3 lutego 2015 roku powódka - **Agencja (...) Sp. z o. o.** z siedzibą w L., wniosła o: Zobowiązanie pozwanego J. D. (2) do udzielenia powodowi następujących informacji:

a) czy pozwany w roku 2012 korzystał z materiału ze zbioru jako materiału siewnego odmian roślin wskazanych w dokumencie „Wykaz odmian roślin chronionych wyłącznym prawem na poziomie krajowym i wysokość opłaty dla hodowcy za wykorzystanie 1 kg materiału ze zbioru tych odmian do siewu w 2012 r. - stanowiącym załącznik do pozwu, a jeżeli tak, to w jakich ilościach w odniesieniu do konkretnej odmiany, czy też z materiału takiego nie korzystał?

b) czy pozwany w roku 2013 korzystał z materiału ze zbioru jako materiału siewnego odmian roślin wskazanych w dokumencie „Wykaz odmian roślin chronionych wyłącznym prawem na poziomie krajowym i wysokość opłaty dla hodowcy za wykorzystanie 1 kg materiału ze zbioru tych odmian do siewu w 2013 r.” - stanowiącym załącznik do pozwu, a jeżeli tak, to w jakich ilościach w odniesieniu do konkretnej odmiany, czy też z materiału takiego nie korzystał?

a nadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu w kwocie 1.474,00 zł, na które składają się: koszty opłaty sądowej w kwocie 600,00 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 840,00 zł oraz koszty pełnomocnictw w kwocie 34,00 zł.

W uzasadnieniu powód podał że jest organizacją hodowców w rozumieniu przepisów art. 23 - 23c ustawy z dnia 26 czerwca 2003r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. z 2003 r., Nr 137, póź. 1300, ze zm.). Działając we własnym imieniu, a na rzecz ww. podmiotów, powód na podstawie przepisów art. 23a ust. 1-2 i 4 ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. z 2003 r., Nr 137, póź. 1300 ze zm.) wystąpił do pozwanego z wnioskami o udzielenie pisemnych informacji dotyczących wykorzystania przez pozwanego materiału ze zbioru odmian roślin chronionych wyłącznym prawem jako materiału siewnego.

Powód podał nadto iż wnioskował do pozwanego o udzielenie informacji za rok 2012 i za rok 2013 - ale pozwany nie udzielił mu wymaganych prawem informacji .W związku z faktem, że pozwany nie udzielił odpowiedzi na przesłane mu wnioski za rok 2012 oraz 2013, powód wystosował do niego przesądowe wezwanie do udzielenia informacji z dnia 23.10.2013 r. ponownie wzywając pozwanego do dobrowolnego udzielenia wymaganych prawem informacji za rok 2010, 2011 i 2012. Wezwanie to zostało nadane na adres pozwanego listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Również w tym przypadku wezwanie nie przyniosło żadnego rezultatu, a pozwany nie udzielił powodowi wymaganych prawem informacji.

Powód uznał swoje żądanie za zasadne gdyż obowiązek udzielenia przez pozwanego na rzecz powoda informacji wskazanych w petitum niniejszego pozwu oraz we wnioskach o udzielenie informacji, o których wyżej mowa wynika z przepisów art. 23a ust. 4 ustawy z dnia 6 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin.

W odpowiedzi na pozew z dnia 3 kwietnia 2015 roku pozwany wniósł o Oddalenie powództwa w całości a nadto o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podniósł iż powództwo wniesione przez stronę powodową nie zasługuje na uwzględnienie gdyż powód nie wykazał, że wniesienie powództwa z roszczeniem informacyjnym z art. 23 ustawy o ochronie prawnej odmian roślin związane jest z prawem do konkretnych odmian roślin i służy wyłącznie realizacji tego prawa.

Pozwany przyznał iż posiada gospodarstwo rolne położone w miejscowości P. o pow. 48,23 ha .że jest rolnikiem ryczałtowym, dlatego też wszelkie zakupy różnego rodzaju produktów, materiałów do produkcji rolnej dokonywał i dokonuje nadal na podstawie paragonu fiskalnego. Faktury VAT nigdy nie były mu nigdy potrzebne, dlatego też nie jest w stanie stwierdzić ile i jakie odmiany zbóż były przez pozwanego zakupywane w latach ubiegłych. S. żądań pozwu jest na obecnym etapie niemożliwe ponieważ żądanych informacji strona pozwana nie jest w stanie przekazać w sposób zgody z prawdą, zaś każde wyjaśnienie, które opierać się będzie na domysłach i przypuszczeniach strony pozwanej może być odebrane jako składanie fałszywych zeznań.

Pozwany podniósł, że wątpliwe jest uprawnienie strony powodowej do żądania informacji określonych pozwem ponieważ strona pozwana nie zgadza się co do zasady z tym, że Agencja (...) Sp. z o.o. w L. ma prawo do takich informacji.

Ponadto pozwany podniósł zarzut naruszenia przez Spółkę z o.o. Agencja (...) w L. zasad współzycia społecznego zgodnie z którymi nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny z zasadami współzycia społecznego.

Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego, w tym wypadku Agencji, nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Przez klauzulę generalną nadużycia prawa podmiotowego rozumie się przepisy prawne, w których nie są dokładnie sprecyzowane wszystkie elementy składające się na hipotezę czy dyspozycję normy prawnej, a ocena konkretnego stanu faktycznego pozostaje w dyspozycji organu stosującego prawo. Taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie, przepis art. 23a ust. 2 stanowi co wniosek powinien zawierać w szczególności, co nie wyklucza rozszerzenia jego treści celem zachowania norm współżycia społecznego

Ponadto zdaniem pozwanego wątpliwości budzi w świetle art. 5 k.c. treść wniosków wysyłanych przez Agencję do rolników. Zapewne jest ona zgodna z ustawą jest jednak tak nieczytelna i niejasna, że większość rolników nie jest w stanie tych wniosków zrozumieć a tym bardziej odpowiedzieć na nie.

Pozwany zarzucił również powodowi naruszenie ustawy o ochronie danych osobowych. Kierowanie pism do jakiegokolwiek osoby z ujawnianiem szczegółowych danych osobowych osób trzecich z pewnością nie jest zgodne z przepisami ustawy o ochronie danych osobowych.

W końcu swojego stanowiska pozwany podał iż z chwilą otrzymania pozwu zasięgnął pomocy prawnej w oparciu, o którą został zapoznany z uprawnieniami do żądania informacji oraz szczegółowymi zapisami ustawy o ochronie prawnej odmian roślin. Wprawdzie stara zasada głosi że nieznanomość prawa szkodzi, to jednak jej stosownie musi uwzględniać konkretny przypadek. W tej sprawie rolnik zajmuje się prowadzeniem działalności rolniczej aby utrzymać siebie i swoją rodzinę przy życiu i pozyskiwać środki dla swojej rodziny. Działalność rolnicza daleka jest od skomplikowanych i rozbudowanych druków które należy wypełniać na każdorazowe żądanie uprawnionych osób z terenu całego kraju. Nie kwestionując uprawnień jakie daje ustawa do uzyskiwania stosownych informacji w tym konkretnym przypadku podstawa strony pozwanej wydaje się być obiektywnie zrozumiała a w konsekwencji nabytej wiedzy strona pozwana w przyszłości podejmie takie działania, które umożliwią udzielanie stosownych informacji na rzecz uprawnionych podmiotów.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Pozwany J. D. (1) posiada gospodarstwo rolne położone w miejscowości P. o pow. 48,23 ha. Na swoim gospodarstwie pozwany prowadzi hodowlę trzody chlewnej, bydła opasowego oraz uprawia zboża. Jest rolnikiem ryczałtowym, dlatego też wszelkie zakupy różnego rodzaju produktów, materiałów do produkcji rolnej dokonywał i dokonuje nadal na podstawie paragonu fiskalnego. Faktury VAT nigdy nie były mu nigdy potrzebne. W ciągu tygodnia odwiedza pozwanego po kilku akwizytorów z różnych branż polecając i zachwalając swoje towary, w tym również zakup zboża.

Powód zwrócił się do pozwanego o udzielenie informacji za rok 2012 - wnioskiem z dnia 01.06.2012 r. nadanym na adres pozwanego listem poleconym Pismem z dnia 30.10.2012 r. powód ponownie wezwał pozwanego do udzielenia wymaganych prawem informacji za rok 2012 i ponownie przesłał formularz ułatwiający wywiązanie się przez pozwanego z tego obowiązku. Również w tym przypadku pozwany nie uczynił zadość swoim zobowiązaniom i nie udzielił powodowi wymaganych prawem informacji.

Powód zwrócił się do pozwanego o udzielenie informacji za rok 2013 - wnioskiem z dnia 09.04.2013 r. nadanym na adres pozwanego listem poleconym. Także i w tym przypadku złożony wniosek nie przyniósł żadnego rezultatu, a pozwany nie udzielił powodowi wymaganych prawem informacji.

W związku z faktem, że pozwany nie udzielił odpowiedzi na przesłane mu wnioski za rok 2012 oraz 2013, powód wystosował do niego przesądowe wezwanie do udzielenia informacji z dnia 23.10.2013r ponownie wzywając pozwanego do dobrowolnego udzielenia wymaganych prawem informacji za rok 2010, 2011 i 2012. Wezwanie to zostało nadane na adres pozwanego listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Również w tym przypadku wezwanie nie przyniosło żadnego rezultatu, a pozwany nie udzielił powodowi wymaganych prawem informacji.

Od 2014 roku na wnioski powoda o udzielenie informacji pozwany odpowiada zgodnie z żądaniem.

(zeznania powoda protokół rozprawy z 14.10.2015 k-144 zapis rozprawy z dnia 14 października 2015 k-145, wniosek o udzielenie informacji z dnia 1.06.2012 k-57-65, wniosek o udzielenie informacji z dnia 30.10.2012 k-66-67, wniosek o udzielenie informacji z dnia 09.04.2013 k-68-74, przedsądowe wezwanie do udzielenia informacji z dnia 23.10.2013 k-75, potwierdzenie odbioru przesyłki k-78)

W ustaleniu stanu faktycznego Sąd oprął się przede wszystkim na zgromadzonych w aktach sprawy dokumentach, których autentyczność nie budziła wątpliwości, nie była też kwestionowana przez żadną ze stron postępowania

Sąd uznał również za wiarygodne zeznania przesłuchanego w sprawie pozwanego, który potwierdził fakt iż w przeszłości otrzymywał od powoda wnioski o udzielenie informacji, których jednak nie udzielał a zaczął to czynić od 2014 roku. W swoich zeznaniach pozwany podał też iż wpływ na jego wcześniejsze zachowanie wpływ miało to iż jakkolwiek przesyłki dochodziły za potwierdzeniem odbioru to jednak fakt iż w kopertach znajdowały się kserokopie wniosków a nie ich oryginały powodował iż co do konieczności udzielania odpowiedzi nie był przekonany. Na udzielanie odpowiedzi w późniejszym terminie wpływ miał fakt iż jego wiedza prawną na w tym zakresie podniosła.

Sąd zważył co następuje

W ocenie Sądu roszczenie powoda jest całkowicie uzasadnione w treści art. 23a ust. 4 ustawy z dnia 6 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin. Zgodnie z jego treścią, o ile strony nie postanowią odmiennie w łączącej je umowie), posiadacz gruntów rolnych zobowiązany jest na wniosek hodowcy lub organizacji hodowców (powoda) udzielić na piśmie następujących informacji:

- danych umożliwiających identyfikację działek rolnych, w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, wchodzących w skład gospodarstwa rolnego posiadacza gruntów rolnych;
- złożyć oświadczenie o wykorzystaniu bądź niewykorzystaniu materiału ze zbioru, odmian chronionych wyłącznym prawem, jako materiału siewnego wraz z podaniem nazw odmian, w stosunku do których wyłączne prawo posiada hodowca (lub hodowcy reprezentowani przez ich organizację);
- o ilości materiału ze zbioru, odmian chronionych wyłącznym prawem, wykorzystanego jako materiał siewny;
- imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania albo nazwę i adres siedziby przetwórcy, który wykonał dla posiadacza gruntów rolnych usługę przygotowania do rozmnażania materiału ze zbioru, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, na materiał siewny;
- imię i nazwisko oraz adres miejsca zamieszkania albo nazwę i adres siedziby podmiotu, od którego posiadacz gruntów rolnych nabył kwalifikowany materiał siewny odmiany lub odmian, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, wraz ze wskazaniem ilości tego materiału.

Poza sporem pozostawać musi iż powód jest organizacją hodowców w rozumieniu art. 23- 23c ustawy z dnia 26 czerwca 2003 roku o ochronie prawnej odmian roślin (Dz.U. Nr137 poz.1300 ze zm) legitymowaną na podstawie art 23 ust.2 pkt 1 do żądania udzielenia w zakresie wynikającym z art. 23a ust 1 informacji objętych żądaniem pozwu odnośnie do odmian objętych załącznikami do pozwu. Przepisy ustawy przyznają bowiem hodowcom wyłączne prawo do nowej odmiany rośliny, będące prawem z zakresu własności intelektualnej a organizacje hodowców są uprawnione do monitorowania wykorzystywania przez rolników odmian stanowiących przedmiot ochrony..

Wyłączne prawo hodowcy do ochrony odnośnie do materiału siewnego odmiany chronionej obejmuje w polskim systemie prawnym wytwarzanie lub rozmnażanie, przygotowanie do rozmnażania, oferowanie do sprzedaży, sprzedaż lub inne formy zbywania, eksport, import, przechowywanie. Dotyczy ono również materiałów ze zbioru lub produktów wytworzonych bezpośrednio z tego materiału, jeżeli hodowca nie miał możliwości wykonywania wyłącznego prawa w odniesieniu do materiału siewnego odmiany chronionej. Ochrona prawna odmian obejmuje zarobkowe korzystanie z niej przez hodowcę (organizację hodowców), w tym także komercyjne wykorzystanie uzyskanego materiału siewnego. Jeden z wyjątków od tych zasad dotyczy posiadacza gruntów rolnych, który może, w zakresie ustawowo oznaczonych gatunków roślin, używać materiału ze zbioru jako materiału siewnego odmian chronionych wyłącznym prawem - za opłatą uiszczaną na rzecz hodowcy (tzw. przywilej rolnika). Opłata uzgadniana jest umownie, a w wypadku nie zawarcia porozumienia w tym przedmiocie ustawa wyznacza jej wysokość jako 50 % opłaty licencyjnej za daną kategorię materiału siewnego, ustalonej w danym roku przez jego hodowcę. Rozszerzeniem tego wyjątku jest uprawnienie posiadacza gruntów rolnych o oznaczonej powierzchni do używania materiału siewnego uzyskanego z własnych rozmnożeń bez konieczności uiszczania opłaty na rzecz hodowcy (art. 23 ust. 3). Określane jest ono w doktrynie jako „odstępstwo rolne”. W stanie prawnym, obowiązującym w okresie którego dotyczy żądanie pozwu, art. 23a zobowiązywał posiadacza gruntów rolnych, z wyłączeniem posiadacza określonego w art.23 ust 3 do przekazywania hodowcom albo organizacjom hodowców na ich pisemny wniosek pisemnej informacji dotyczącej wykorzystania materiału ze zbioru jako materiału siewnego. Zakres zatem informacji objętych żądaniem pozwu mieści się w tych granicach

Podnieść należy jeszcze że wniosek hodowcy (organizacji hodowców), skierowany na podstawie art. 23a ustawy o ochronie prawnej odmian roślin do posiadacza gruntów rolnych o udzielenie pisemnej informacji dotyczącej wykorzystania materiału ze zbioru odmiany chronionej wyłącznym prawem, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1, jako materiału siewnego znajduje ustawowe uzasadnienia, a w braku odpowiedzi rodzi powództwo o nakazanie złożenia oświadczenia obejmującego wskazane informacje.

Marginalnie podnieść jedynie należy iż podniesiony przez pozwanego zarzut naruszenia zasad współżycia społecznego, okazał się być , w ocenie Sądu całkowicie nietrafiony. Pomijają sam fakt iż pozwany nie sformułował jakie zasady współżycia społecznego naruszył powód przedstawiając swoje żądani, stwierdzić należy jedynie iż zarzut taki dopuszczony może być tylko w sytuacjach wyjątkowych i szczególnie uzasadnionych

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w pkt. 1 orzeczenia .

O kosztach orzeczono na podstawie art.98 kpc

SSO Przemysław Okowicki